

ห้องสมุดพร้อมปัญญา

รัชมี กิตติมนัส

ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการศึกษา สำนักพัฒนาพฤตินิสัย กรมราชทัณฑ์

กรมราชทัณฑ์รู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมีต่อพลกนิกรทุกหมู่เหล่า ในพระราชจริยวัตรทรงเป็นแบบอย่างที่ดียิ่งต่อปวงชนชาวไทย โดยเฉพาะทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นผู้ด้อยโอกาส ได้เรียนรู้ในโครงการด้านต่างๆ ที่สร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดกับกรมราชทัณฑ์ ได้ตอบสนอง ในใต้ฝ่าละอองพระบาทของพระองค์ท่าน เช่น โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โครงการตามพระราชกระแสรับสั่ง โครงการค่ายศิลปะ Art For All โครงการนำศิลปะวาดภาพมาใช้ในการขัดเกลাজิตใจให้เกิดความสงบเยือกเย็นระหว่างต้องโทษกับผู้ต้องขังโทษประหารชีวิตตลอดชีวิต และผู้ต้องขังคดีทั่วๆ ไป เป็นต้น นับได้ว่าเป็นบุญอันอนันตยิ่งก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ได้สนองตอบตามภารกิจด้านการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัย ผู้ต้องขังในการให้เขาเหล่านั้นเกิดความภาคภูมิใจ สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของชุมชน สังคม และประเทศชาติ

สืบเนื่องจากเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๔๖ ตรงกับมงคลสมัยเฉลิมพระชนมายุ ๔๔ พรรษา ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กรมราชทัณฑ์จึงได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน ๓ แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมวิราช และสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกันจัดทำ “โครงการปรับปรุงห้องสมุดเรือนจำ/ทัณฑสถานเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสดังกล่าว และมุ่งพัฒนาห้องสมุดในเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศ มีระบบการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ สมพระเกียรติ ในพระองค์ท่านอย่างแท้จริง และผู้ริเริ่มแนวทางการดำเนินงาน โครงการดังกล่าว คือ นายขวัญชัย วศวงศ์ อธิบดีกรมราชทัณฑ์ในสมัยนั้น ตั้งเป้าหมายในปีแรก ดำเนินการมีเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน ๔๙ แห่ง ได้รับการพัฒนาปรับปรุงห้องสมุด และให้ครอบคลุมเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้เป็นห้องสมุดแหล่งการเรียนรู้ที่เพียบพร้อมมีมาตรฐาน ผู้ต้องขังได้ใช้ประโยชน์ศึกษาหาความรู้ระหว่างต้องโทษ ณ จุดเริ่มต้น ดังกล่าว นายนที จิตสงว

ทรงเปิด
ห้องสมุดพร้อมปัญญา
เรือนจำอำเภอธัญบุรี
เมื่อวันที่ ๑๕ ต.ค. ๒๕๔๖

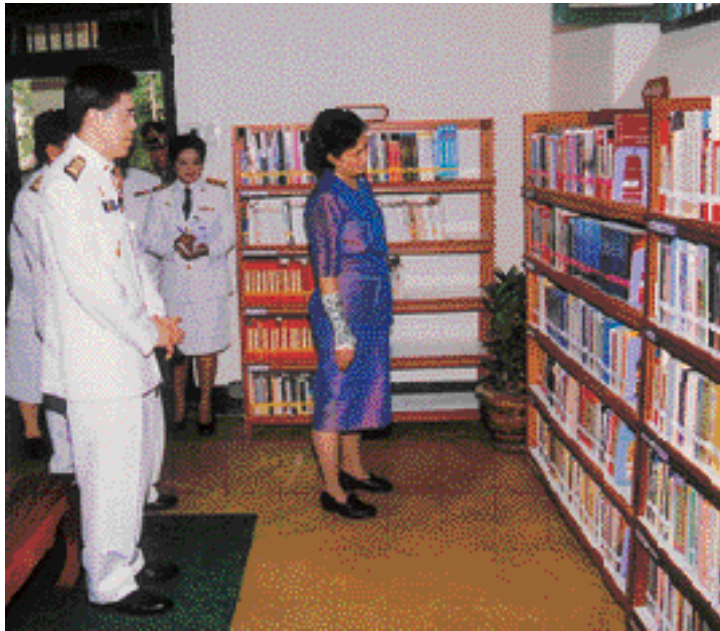
อธิบดีกรมราชทัณฑ์ ได้สานต่อการดำเนินงานห้องสมุดเรือนจำ/ ทักษสถานทั่วประเทศจนถึงปัจจุบัน ได้รับการตอบสนองจากผู้บริหารเรือนจำ/ ทักษสถานทั่วประเทศ ให้การส่งเสริมสนับสนุนและมีการขยายผลการดำเนินงาน ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ต่อมากรมราชทัณฑ์ได้กราบทูลเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเปิดห้องสมุดพร้อมปัญญา เรือนจำอำเภอธัญบุรี ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเปิดห้องสมุดไปแล้ว ๓ แห่ง โดยวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๖ เสด็จฯ ทรงเปิดห้องสมุดพร้อมปัญญา เรือนจำอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีเป็นแห่งแรก วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ห้องสมุดพร้อมปัญญา เรือนจำจังหวัดน่านเป็นแห่งที่สอง วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๘ เสด็จฯ ทรงทอดพระเนตรห้องสมุดพร้อมปัญญา เรือนจำจังหวัดน่าน (สาขาเรือนจำชั่วคราว เขาน้อย) วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๘ เสด็จฯ ทรงเปิดห้องสมุดพร้อมปัญญา ทักษสถานเกษตรอุตสาหกรรมเขาฟริก จังหวัดนครราชสีมาเป็นแห่งที่สาม และวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๙ เสด็จฯ ทรงเยี่ยมชมกิจกรรมของเรือนจำชั่วคราวเขาน้อย และทอดพระเนตรห้องสมุดพร้อมปัญญา เรือนจำจังหวัดน่าน

เสด็จฯ ทอดพระเนตร
โครงการซ่อมหนังสือ
ของผู้ต้องขังเรือนจำอัญบุรี
เมื่อวันที่ ๑๕ ต.ค. ๒๕๔๖

(สาขาเรือนจำ-จังหวัดชั่วคราวเขาน้อย) และในวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๙ เสด็จฯ เรือนจำ/ทัณฑสถาน ๓ แห่งในกลุ่มลาดยาว กรุงเทพมหานคร ทรงเปิดห้องสมุดพร้อมปัญญา ทัณฑสถานหญิงกลาง ห้องสมุดพร้อมปัญญาเรือนจำกลางคลองเปรม และอาคารทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์ชายซึ่งในน้ำพระทัย อันเปี่ยมล้นในความเมตตาที่พระราชทานแก่ชาวราชทัณฑ์

จะเห็นได้ว่าห้องสมุดทุกแห่งจะมีชื่อขึ้นต้นด้วย “ห้องสมุดพร้อมปัญญา” เป็นนามที่ได้รับพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ของกรมราชทัณฑ์และผู้ดำเนินการทั้งปวง ทรงพระราชทานนามห้องสมุดให้กับเรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานว่า “ห้องสมุดพร้อมปัญญา” ดังมีความหมายว่า “ถึงพร้อมด้วยปัญญา” เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๔๖ ก่อนที่จะเสด็จฯ ทรงเปิดห้องสมุดพร้อมปัญญา เรือนจำอำเภอกัญญบุรี และกรมราชทัณฑ์ได้สนองตอบน้อมนำแนวพระราชดำริในพระราชปณิธานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะทำให้ประชาชนทั่วประเทศรู้หนังสือ อ่านออกเขียนได้ ให้ทุกคนรัก

การอ่าน การเขียน มีโอกาสศึกษาหา ความรู้จากการอ่านหนังสือ นำมาสู่การปฏิบัติให้ปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรม ต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศ ให้ได้รับโอกาสการใช้บริการห้องสมุดได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ได้สัมผัสกับโลกภายนอกโดยการศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ทางเทคโนโลยี สภาพแวดล้อมที่ทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนของสังคม เนื่องจากสภาพเดิมผู้ต้องขังที่เข้ามาต้องโทษอยู่ในเรือนจำ อาจเรียกได้ว่าเป็นสังคมปิด บางคนขาดการติดต่อกับญาติมิตรหรือถูกตัดขาดจากสังคมภายนอก

เสด็จฯ ทอดพระเนตร
ห้องสมุดพร้อมปัญญา
เรือนจำจังหวัดน่าน
เมื่อวันที่ ๑ พ.ย. ๒๕๔๗

ดังนั้น ห้องสมุดในเรือนจำ/ทัณฑสถานทุกแห่ง จึงเป็นแหล่งการศึกษาพัฒนาตนเองได้โดยตรงอันก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีคุณค่าต่อผู้ต้องขังทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา และอย่างทั่วถึงกัน

นับแต่พุทธศักราช ๒๕๔๖ จนถึงปัจจุบันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อกรมราชทัณฑ์อย่างสูงสุด ทรงมีพระเมตตาต่อผู้ต้องขังเสด็จฯ ทรงเปิดห้องสมุดพร้อมปัญญาในเรือนจำ/ทัณฑสถานดังกล่าวข้างต้น และได้ทรงพระราชทานโอกาสแห่งความเสมอภาคให้กับผู้ต้องขังทุกคนได้ศึกษาหาความรู้จาก “ห้องสมุดพร้อมปัญญา” ซึ่งถือเป็นชุมทรัพย์ทางปัญญาที่มีคุณค่ามหาศาลยิ่งต่อผู้ต้องขังได้เกิดเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมีพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ มีความรู้ควบคู่คุณธรรม ประการสำคัญยิ่ง ผู้ต้องขังได้มีวิชาชีพติดตัวสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางการประกอบอาชีพได้ภายหลังพ้นโทษ นับเป็นเกียรติประวัติสูงสุดมาสู่ชาวราชทัณฑ์ทุกคนที่ได้มีโอกาสถวายงานสนองตอบพระราชปณิธานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ขอให้พระองค์ท่านจงทรงพระเจริญยิ่งยืนนานตลอดกาล